

Aslan, H., Doğan, Ü.. (2016). Üstün yetenekli öğrencilerin devam ettikleri okulları ile bilim ve sanat merkezine ilişkin metaforik algıları: karşılaştırmalı durum çalışması *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (2), 335-350.

Geliş Tarihi: 01/09/2015

Kabul Tarihi: 05/05/2016

DOI:

ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN DEVAM ETTİKLERİ OKULLARI İLE BİLİM VE SANAT MERKEZİNE İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI: KARŞILAŞTIRMALI DURUM ÇALIŞMASI

Hüseyin ASLAN*

Ümit DOĞAN**

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, üstün yetenekli öğrencilerin örgün eğitime devam ettikleri okulları ile ayrıca eğitim gördükleri bilim ve sanat merkezlerini ne olarak algıladıklarını metaforlar yoluyla ortaya çıkarmak ve kıyaslamaktır. Katılımcılar, 2014-2015 eğitim öğretim yılı, Şanlıurfa Bilim ve Sanat Merkezinde eğitim görmekte olan, 47 üstün yetenekli öğrenciden oluşmuştur. Araştırmada nitel araştırmanın bir çeşidi olan fenomenolojik (olgubilim) desen kullanılmıştır. Araştırmada, katılımcılar tarafından okul kavramı ile ilgili üretilen metaforlar 6 kavramsal kategori, bilim sanat merkezi ile ilgili üretilen metaforlar da 6 kavramsal kategori altında toplanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre katılımcı 47 öğrencinin gerek okullarına gerekse bilim sanat merkezine ait ürettikleri metaforların her birinin farklı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Üstün yetenekli öğrenciler okulu yarış ve rekabet, korkutucu ve gelişmemişlik unsuru olarak algılayırken, bilim ve sanat merkezini ise rahatlatıcı, heyecan verici ve gelişmişlik ile ilişkilendirerek metaforlar üretmişlerdir. **Anahtar Kelimeler:** üstün, zekâ, bilim, sanat, okul.

THE METAPHORICAL PERCEPTION OF GIFTED STUDENTS IN TERMS THEIR SCHOOL AND THE ART AND SCIENCE CENTERS IN WHICH THEY PARTICIPATE: A COMPARATIVE STUDY

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate and compare the metaphorical perceptions of gifted students in terms their school and the Art and Science centers in which they participate through their metaphors. The participant group of this study consisted of 47 students participating Art and Science Centers in 2014-2015 education period in Şanlıurfa. The design of this study is a phenomenological research which is a subset of qualitative research. The metaphors of students about schools and Art and Science centers were collected under 6 conceptual categories. This research revealed that the metaphors of all students about both schools and Art and Science centers were different from each others. The gifted students perceived schools as frightening places in which rivalry takes places that is the sign of underdevelopment whereas they perceived Art and Science centers as the exciting and comforting places that is related with development. They produced metaphors according to those views.

Key Words: gifted students, Art and Science Centers, formal schools.

*Yrd. Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, e-mail: huseyaslan@yahoo.com

**Müdür Yardımcısı, Şanlıurfa Bilim ve Sanat Merkezi, e-mail: doganumit18@hotmail.com

1.GİRİŞ

Eğitim uygarlıkların ve toplumların gelişmesi adına nitelikli insan gücünü yetiştirmede en etkili araçtır. Başaran (2006) eğitimi farklı isimlerle anılan tüm mekanizmaları kapsayan ve üretken bir yapı olan genel bir olgunun, okul olarak ifade edilebileceğini belirtmiştir. Okul her zaman olduğu gibi eğitim sürecinin odağındadır ve olmaya da devam edeceği görülmektedir. O zaman geleceğin eğitim kurumlarının çağımızın insanı olan bilgi insanını yetiştirecek tarzda ve kalitede olması elzemdir (Ada ve Küçükali, 2009). Toplum için önemi yadsınamaz olan okulların, beklentileri yeteri kadar tatmin edemediği eğitimciler dâhil herkesçe kabul edilmektedir (Özden, 2008). Ancak öğrencinin ilgisini çeken, başarılı olabileceği eğitim alanını belirleyip, onu bu alanda en iyi şekilde yetiştiren ve düşünce dünyasında şimşekler çaktıran bir sistem ile eğitim gerçekleştirildiği vakit beklentiler karşılanabilecektir. Bu şekildeki bir eğitim sadece normali temsil eden öğrenciler için değil, özel eğitime muhtaç olan üstün yetenekli öğrenciler için de gerçekleştirilmelidir. Geçerli ve güvenilir zekâ testlerinde sürekli 130 ve daha üstü genel zihinsel performans gösteren; akranları arasından random şekilde seçilmiş grubun %98'inden üstün olan kişilere üstün yetenekli birey adı verilmektedir (Ataman, 2005). Üstün yetenekli öğrenciler; genel entelektüel beceriler, özel akademik beceriler, yaratıcı ve üretici düşünme, liderlik becerisi, görsel-uygulamalı sanatlar ve psikomotor becerilerle ilgili alanlarda yüksek performans kapasitesine sahiptirler (Davis ve Rimm, 2004). Koçal (2008) risk içeren çocuklar arasında üstün yetenekli çocukları da nitelendirmektedir ve bu çocuklara verilecek eğitim seviyesinin artması ile toplumun çağdaş seviyelere ulaşmasının daha kolay şekilde gerçekleşeceğini belirtmiştir. Üstün yetenekli çocukların istidatlarının erken yaşlarda tespit edilmesi ve uygun eğitimin verilmesi hem bu çocukların mutluluğu hem de uygarlıkların gelişmesi adına önem arz etmektedir (Hökelekli ve Gündüz, 2004). Bu gruptaki öğrencilerin nasıl eğitilmesi gerektiği ile ilgili alan yazında birçok araştırma bulunmaktadır. Bu araştırmaların bazıları üstün yetenekli öğrencilerin normal zekâlı öğrencilerden ayrı eğitilmesi gerektiğini, bazıları normal zekâlı öğrencilerle birlikte eğitilmesi gerektiğini bazıları ise üstün yetenekli öğrencilerin olabildiğince yaşlarıyla bir arada bulunmalarını sağlarken, aynı zamanda kendisi gibi üstün yetenekli çocuklarla bir arada olabilecekleri ortamlar hazırlanması gerektiğini savunmaktadır (Baykoç, 2007). Yapılan araştırmalarda üstün yetenekli öğrencilere, ortalama zekâ düzeyindeki öğrencilerle birlikte veya ayrı eğitim verilmesinin avantaj ve dezavantajlarının olduğu ortaya konulmuştur. Örneğin Ataman (2005) üstün yetenekli öğrencilerin kendi yaşlarından ayrı bir şekilde eğitilmesi ile arkadaşlarıyla etkileşime geçmelerinde sıkıntı yaşayabileceklerini, toplumla bütünleşme sorunu yaşayacaklarını, bencilce davranışlar sergilemelerine neden olabileceğini ve liderlik vasıflarının gelişiminde sıkıntılar yaşanabileceğini belirtmiştir. Aynı şekilde bu çalışmayı destekler şekilde Özsoy, Saldıroğlu ve Sever (1991) üstün yetenekli öğrencilerin okula erken başlatma ve sınıf atlatma gibi metotlarla ortalama zekâ düzeyindeki öğrencilerle beraber eğitilmesinin daha etkili olacağını belirtmişlerdir. Şenol (2011) üstün yetenekli çocukların olabildiğince yaşlarıyla bir arada bulunmalarını sağlarken, aynı zamanda kendisi gibi üstün yetenekli çocuklarla bir arada olabilecekleri uygulamaların ise öğrenciyi akranlarından soyutlamadığından, yaş grubundaki çocuklarla oryantasyon sorunu yaşamamasına yardım edeceğini belirtmiştir. Ülkemizde üstün yetenekli çocukların yeteneklerinin farkında olmaları ve kapasitelerinin geliştirilmesi adına birçok adım atılmıştır. Bu adımlardan en kapsamlısı Milli Eğitim Bakanlığı'nca 1996 yılında "İlköğretim Çağındaki Öğrencilerin Özel Yeteneklerini Geliştirme" projesi ile başlatılmış olup bu kapsamda "Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi" yürürlüğe

konulmuştur (Şenol, 2011). Bilim ve Sanat Merkezi, temel eğitim ve ortaöğretim kurumlarına devam eden üstün yetenekli öğrencilerin kabiliyetlerinin farkında olmaları, geliştirmeleri ve bu yeteneklerini maksimum seviyede kullanmaları amacıyla açılmış özel eğitim kurumudur (MEB, 2007). Türkiye’de üstün veya üstün yetenekli öğrencilerin eğitim gördüğü 72 Bilim ve Sanat Merkezi bulunmaktadır (MEB, 2015). Ülkemizdeki ilk Bilim ve Sanat Merkezi 1995 yılında Ankara’da açılmış olup, Milli Eğitim Bakanlığı 2014 yılı istatistik verilerine göre, 72 Bilim ve Sanat Merkezi’nde 6609’u erkek, 5497’si kız olmak üzere toplam 12106 öğrenci eğitim görmektedir. Merkezlerdeki eğitim-öğretim etkinlikleri aşağıda belirtilen ilkelere uygun olarak düzenlenir ve yürütülür:

- 1- Öğrencilerin kabiliyetlerine göre bireysel eğitim yapılabilmesi adına Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları hazırlanır.
- 2- Üstün yetenekli çocuk/öğrencinin zihinsel, bedensel, sosyal ve duygusal gelişimlerini bütünlük içerisinde destekleyecek etkinlikler gerçekleştirilir.
- 3- Merkezlerdeki eğitim öğrencilerin devam ettikleri örgün eğitim ile paralellik ve birliktelik sağlanacak şekilde planlanarak yürütülür (MEB, 2007).

Üstün yetenekli öğrencinin en önemli özelliklerinden biri de okuldan çok öğrenmeyi sevmesidir (Baykoç, 2007). Üstün yetenekli öğrencilerin sahip oldukları üstün bilişsel kabiliyetleri, gözlem güçleri, duyarlılıkları ve güçlü önsezileri onların herhangi bir konu hakkındaki görüşlerini önemli hale getirmektedir (Cash, 2009, Akt: Gündüz, 2010). Bu bağlamda üstün yetenekli öğrencilerce oluşturulacak metaforlar güçlü gözlemlerin sonucudur ki; metaforlar en güçlü zihinsel araçlar olarak olayların oluşumu ve işleyişi hakkında düşüncelerimizi yönlendirerek kontrol ederler (Saban, 2008). Metaforlar sadece bir söz sanatı değildir ve önemi bakımından çok daha fazlasını hak ederler (Semerci, 2007). Fiziksel olmayan şeylere fiziksel nitelikler yükleyen metaforlar günlük konuşma dilimizde de önemli yer tutar. Olayları tarif ederken kullandığımız dil net ve tam olsa da fikir ve kavramları tanımlamaya çalışırken birtakım zorluklarla karşılaşabiliriz. Bir fikrin görülmesi, hissedilmesi, kokusunun alınması, tadılması ve dokunulması imkânsızdır. İşte bu soyutluğun ortadan kaldırılması adına, anlaşılana anlamlı şekilde ifade etmek için metafor kullanımına başvururuz. Metafor iki kelime ya da deyişin aralarındaki benzerlikleri niteliksel olarak vurgulamak için kullanılmasının yanında tanımı ya da açıklamayı daha net yapmak için de kullanılır ve daha çok akılda kalmasını sağlarlar (Darn ve White, 2005). Lakoff ve Johnson’a (2005) göre, metaforun özü bir tür şeyi başka bir tür şeye göre anlamak ve tecrübe etmektir. Başka bir ifade ile bir olguyu başka bir şeye benzeterek açıklamaktır. Kişi, sahip olduğu yeteneği, alışkanlıkları, kelime dağarcığına ve sosyal hayatındaki deneyimlerine metaforları yorumlar. Bu perspektiften bakıldığında eğitim ortamlarında kullanılan metaforların çok önemli görevleri vardır (Oğuz, 2009). Metaforlar hayatımızın her alanında. Bilim, siyaset, ekonomi ve diğer tüm alanlardaki kavram yanılgıları hep metaforlar aracılığıyla anlaşılır hale gelir (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s.207). Hem eğitimciler hem de öğrencilere metaforların birçok yararı bulunmaktadır (Sternberg, 2008, Akt: Gür, 2012). Okulun tüm paydaşlarının kullandıkları metaforik dille okulu anlamaya çalışmak, okulun derin yapısına yeni bakış açılarının genişlemesine yardımcı olur (Inbar, 1996, Akt: Akkaya, 2012). Ayrıca metaforlar yardımıyla eğitim alanında anlaşılması zor olan konular, kavramlar ve tutumlar daha kolay şekilde ifade etmede kullanılabilir (Döş, 2010). Alanyazın incelendiğinde üstün yetenekli öğrencilerin sadece okul veya sadece Bilim ve Sanat Merkezine dair algılarını veya sorunlarını ortaya koyan çalışmalar bulunmaktadır. Örneğin Kunt ve Tortop (2013) çalışmalarını Türkiye’deki üstün

yetenekli öğrencilerin Bilim ve Sanat Merkezleri'ne (BİLSEM) ilişkin metaforik algılarının incelemek amacıyla 2012-2013 öğretim yılında yapmıştır. Araştırmaya katılımcı olarak üç farklı ilden toplam 112 üstün yetenekli öğrenci katılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre üstün yetenekli öğrencilerin ürettikleri 67 adet metafor 9 kategori altında toplanmıştır. Araştırmaya katılan üstün yetenekli öğrencilerin BİLSEM'lere yönelik metaforik algılarından oluşan kategorilerden bazıları: "Bilgi Kaynağı Ve Aktarıcısı Olarak Bilsen", "Eğlenceli Öğrenme Ortamı Olarak Bilsen" ve "Güvenli Öğrenme Ortamı Olarak Bilsen" şeklindedir. Araştırmanın sonuçlarına göre ise üstün yetenekli öğrencilerin BİLSEM'lere yönelik metaforik algıları oldukça olumludur. Talas, Talas ve Sönmez'in (2013) ise çalışmalarını 2011-2012 eğitim ve öğretim döneminde Tokat Bilim Sanat Merkezinde eğitimlerine devam etmekte olan 6., 7. ve 8. sınıflarda örgün eğitime devam eden 15 öğrenci ile yapmışlardır. Araştırmada üstün yetenekli öğrencilerin okullarında yaşadığı problemlerin belirlenmesini amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda üstün yetenekli öğrencilerin genel olarak okul için olumlu düşüncelere sahip oldukları fakat şuan buldukları okulların şartlarından dolayı olumlu yönlerden ziyade okul algılarının olumsuz yönde olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Her ne kadar ayrı ayrı Bilim ve Sanat Merkezi veya okul algılarını ortaya koyan çalışmalar olsa da okul ve Bilim ve Sanat Merkezi algılarını karşılaştırmalı olarak ortaya koyan durum çalışması bulunmamaktadır. Bu bakımdan araştırma üstün yetenekli öğrencilerin okul ve Bilim ve Sanat Merkezi algılarını karşılaştırmalı ortaya koyması amacı bakımından özgün bir çalışmadır. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- 1- Üstün yetenekli öğrencilerin "Okul" kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar nelerdir?
- 2- Üstün yetenekli öğrencilerin "Bilim ve Sanat Merkezi" kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar nelerdir?
- 3- Ortaya çıkan metaforlar hangi kavramsal kategoriler altında gruplandırılabilir?
- 4- Bu kavramsal kategoriler üstün yetenekli öğrencilerin örgün eğitimde devam ettikleri okulların şehir merkezi veya taşınmalı köy okulu olmasına göre farklılık göstermekte midir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Üstün yetenekli öğrencilerin okul ve bilim ve sanat merkezi kavramlarına ilişkin sahip oldukları algılarını belirlemek amacıyla fenomenolojik desen kullanılmıştır. Metaforlar zengin bulgular elde etmek adına kullanılabilen nitel veri toplama araçlarıdır (Patton, 2002, Akt: Yıldırım ve Şimşek, 2005).

2.2. Çalışma Grubu

Bu çalışma 2014-2015 eğitim öğretim yılı, Şanlıurfa Bilim ve Sanat Merkezinde eğitim görmekte olan, üstün yetenekli olduğu Milli Eğitim Bakanlığı'nın belirlediği uzmanlar tarafından uygulanan WISC-R (1974) testi ile daha önceden tespit edilmiş (zekâ testi puanı 130'un üzerinde olan) 47 üstün yetenekli öğrenci katılmıştır. Çalışma grubu gönüllülük esasına dayalı şekilde üstün yetenekli öğrenciler arasından basit rastgele örneklem yöntemi ile tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan üstün yetenekli öğrencilerden

20'si kız (%42,55), 27'si erkek (%57,45) öğrencidir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 33'ü (%70,21) şehir merkezinde bulunan okullara devam ettiklerini, 14 öğrenci (%29,79) ise taşınmalı ve köy okulunda eğitim gördüğünü belirtmiştir. Ayrıca çalışmada yer alan öğrencilerin tamamı Bilim ve Sanat Merkezleri eğitim programlarından olan Destek Eğitimi Dönemi programı öğrencisi olup 6.sınıf öğrencileridir.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri 2014 yılında yarı yapılandırılmış bir metafor formu kullanarak toplanmıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların “Okul” ve “Bilim ve Sanat Merkezi” kavramlarına ilişkin metaforlarını ortaya çıkarmak için “Okul.....gibi, Bilim ve Sanat Merkezi isegibidir. Çünkü.....”. Bu amaçla öğrencilere bu cümlelerin yazılı olduğu form dağıtıldıktan sonra metafor ve metafor oluşturma hakkında genel bilgi verilmiştir. Onlardan kendi fikirlerine göre okul ve bilim ve sanat merkezinin başka bir kavram benzetilmesi, sonrasında da “çünkü” kavramı ile benzetmenin sebebinin mantıklı bir açıklamasının yapılması istenmiştir. Geçerlik açısından eğitim yönetimi alanında nitel araştırmalar konusunda etkin iki öğretim üyesinden formla ilgili görüş alınmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Çalışmada elde edilen verilerin analizi için “içerik analizi” tekniğinden faydalanılmıştır. Buna göre veriler içerik analizinde daha derin incelenerek betimsel yaklaşımda fark edilmemiş olan kavram ve konulara ortaya çıkarılır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu bağlamda üstün yetenekli öğrencilerce geliştirilen metaforlar adlandırma ve eleme, derleme, kategori geliştirme, geçerlik ve güvenilirliğin sağlanması ve frekansların hesaplanması aşamalarıyla analiz edilerek elde edilen bulgulara göre veriler yorumlanmıştır (Bektaş ve Karadağ, 2013). Öğrencilerin doğrudan ifadeleri yazılırken gerçek isimleri yerine “Des-1” gibi kod isimler kullanılmıştır. Geçerlik ve güvenilirliği sağlama aşamasında araştırmanın iç güvenilirliğini sağlamak için, üretilen metaforların bulunduğu kategoriyi temsil edip etmediğini onaylamak amacıyla uzman görüşüne başvurulmuştur. Nitel çalışmalarda, uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun %90 ve üzeri olduğu durumlarda arzu edilen düzeyde bir güvenilirlik sağlanmış olmaktadır (Saban, 2008). Yapılan bu araştırmanın güvenilirliği Miles ve Huberman'ın formülü (Güvenirlilik= Görüş birliği/Görüş birliği+Görüş ayrılığı x 100) ile hesaplanmıştır (Miles ve Huberman, 1994, Akt: Şenel ve Aslan, 2014). Çıkan sonuç %96 olarak bulunmuştur. Frekansların hesaplanması ve verilerin yorumlanması aşamasında oluşturulan kategoriler tablolastırılmış ve üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerin bu metaforları kullanma sıklıkları frekans ve yüzde olarak ifade edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre veriler yorumlanmıştır.

3. BULGULAR

Üstün yetenekli öğrencilerin “Okul” ve “Bilim ve Sanat Merkezi” kavramlarına ilişkin sahip oldukları algıları metaforlar aracılığıyla belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada önce öğrencilerce oluşturulan metaforlar benzer olma durumlarına göre kategorilere ayrılmıştır. Sonrasında bu kategoriler öğrencilerin devam ettikleri okulların sosyo-ekonomik durumlarına göre ürettikleri metaforlar tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 1.*Üstün Yetenekli Öğrencilerin “Okul” Kavramına Yönelik Oluşturdukları Metaforlar*

Sıra	Metafor	f	Sıra	Metafor	f	Sıra	Metafor	f
1	Kara Tren	1	17	Hayvanat Bahçesi	1	33	Slow Müzik	1
2	Toprak Yol	1	18	Hava	1	34	Beyin	1
3	Sınıf Kitaplığı	1	19	Köy	1	35	Disket	1
4	Kafes	1	20	Karpuz	1	36	Kara Tahta	1
5	Hesap Makinesi	1	21	Optik Kâğıt	1	37	Öğretmensizlik	1
6	Babam	1	22	Test Kitabı	1	38	Fakirlik	1
7	Törpü	1	23	Cehennem	1	39	Dinlemek	1
8	Hipodrom	1	24	Tribündeki Seyirci	1	40	Kulak	1
9	Korku Filmi	1	25	Çikolata	1	41	Trafik Lambası	1
10	Annem	1	26	Sırada 3 kişi Oturmak	1	42	Bowling Salonu	1
11	Tuşlu Telefon	1	27	Karanlık	1	43	Bisiklet	1
12	Yarış Pisti	1	28	Ayakkabı	1	44	Merdiven	1
13	Yıldız	1	29	Göz	1	45	Bina Temeli	1
14	Yandex	1	30	İğne	1	46	Kıyafet	1
15	Mahalle Takımı	1	31	Abim	1	47	İnsan	1
16	Kaplumbağa	1	32	Beynimin Sağ lobu	1		Toplam	47

Bu araştırmada elde edilen genel bulgulara göre, üstün yetenekli öğrenciler “Okul” kavramına yönelik geçerli toplam 47 adet metafor üretmiştir. Öğrencilerin üretmiş olduğu bu metaforlar Tablo 1’de verilmiştir. Tablodaki frekans değerlerine göre öğrencilerin tamamı okul kavramı için farklı metafor üretmiştir.

Tablo 2.

Üstün yetenekli Öğrencilerin “Bilim ve Sanat Merkezi” Kavramına Yönelik Oluşturdukları Metaforlar

Sıra	Metafor	f	Sıra	Metafor	f	Sıra	Metafor	f
1	Hızlı Tren	1	17	Afrika	1	33	Horon Müziği	1
2	Asfalt Yol	1	18	Su	1	34	Kalp	1
3	Şehir Kitaplığı	1	19	Şehir	1	35	Flash Bellek	1
4	Doğa	1	20	Kavun	1	36	Akıllı Tahta	1
5	Bilgisayar	1	21	Boş Kâğıt	1	37	Öğretmen	1
6	Dedem	1	22	Zekâ Kitabı	1	38	Dünyası	1
7	Parlaticı	1	23	Cennet	1	39	Zenginlik	1
8	Masaj Koltuğu	1	24	Futbolcu	1	40	Deney	1
9	Macera Filmi	1	25	Cips	1	41	Yapmak	1
10	Babam	1	26	Sırada Tek Başına	1	42	Göz	1
11	Akıllı Telefon	1	27	Oturmak	1	43	Trafik Polisi	1
12	Tatil Köyü	1	28	Kaleydoskop	1	44	Lunapark	1
13	Güneş	1	29	Ayakkabı Boyası	1	45	Roket	1
14	Google	1	30	Gözlük	1	46	Asansör	1
15	Milli Takım	1	31	Şurup	1	47	Bina Çatısı	1
16	Tavşan	1	32	Ablam	1	47	Parfüm	1
				Beynimin Sol	1	Toplam	İnsan	1
				Lobu				47

Bu araştırmada elde edilen genel bulgulara göre, üstün yetenekli öğrenciler “Bilim ve Sanat Merkezi” kavramına yönelik geçerli toplam 47 adet metafor üretmiştir. Öğrencilerin üretmiş olduğu bu metaforlar Tablo 2’de verilmiştir. Tablodaki frekans değerlerine göre öğrencilerin tamamı Bilim ve Sanat Merkezi kavramı için farklı metafor üretmiştir.

Tablo 3.

Üstün yetenekli Öğrencilerin “Okul” Kavramına Yönelik Oluşturdıkları Metaforların Benzetme Durumlarına Göre Kategorileri

Kategori Adı	Kategorideki -Katılımcı f, -Metafor f	Okulu Yansıtan Metafor İmgeleri
Yarış ve Rekabet Alanı İmgesi	-2, -2	Hipodrom (1), Yarış Pisti (1)
Düşünmeyi Engelleiyici Unsur İmgesi	-7, -7	Kafes (1), Hayvanat Bahçesi (1), Optik Kâğıt (1), Tribündeki Seyirci (1), Törpü (1), Robot (1), Test Kitabı (1)
Değerli Unsur İmgesi	-11, -11	Babam (1), Annem (1), Hava (1), Göz (1), Beynimin Sağ Lobu (1), Beyin (1), Kulak (1), Trafik Lambası (1), Bina Temeli (1), Kıyafet (1), Ayakkabı (1)
Korkutucu Unsur İmgesi	-4, -4	Korku Filmi (1), Cehennem (1), İğne (1), Abim (1)
Sevilen ve Eğlenceli Unsur İmgesi	-3, -3	Bowling Salonu (1), Karpuz (1), Çikolata (1)
Gelişmemişlik Gösterge Unsur İmgesi	-20, -20	Kara Tren (1), Toprak Yol (1), Sınıf Kitaplığı (1), Hesap Makinesi (1), Tuşlu Telefon (1), Kaplumbağa (1), Sırada 3 kişi Oturmak (1), Disket (1), Kara Tahta (1), Öğretmensizlik (1), Fakirlik (1), Yandex (1), Yıldız (1), Mahalle Takımı (1), Köy (1), Karanlık (1), Bisiklet (1), Slow Müzik, Dinlemek (1), Merdiven (1)

Tablo 4.

Üstün yetenekli Öğrencilerin “Bilim ve Sanat Merkezi” Kavramına Yönelik Oluşturdukları Metaforların Benzetme Durumlarına Göre Kategorileri

Kategori Adı	Kategorideki -Katılımcı f, -Metafor f	Bilim ve Sanat Merkezini Yansıtan Metafor İmgeleri
Rahatlatıcı Unsur İmgesi Metaforu	-2, -2	Masaj Koltuğu (1), Tatil Köyü (1)
Düşünmeyi Geliştirici Unsur İmgesi Metaforu	-7, -7	Doğa (1), Parlaticı (1), Afrika (1), Boş Kağıt (1), Futbolcu (1), İnsan (1), Zeka Kitabı (1)
Değerli Unsur İmgesi Metaforu	-11, -11	Dedem (1), Babam (1), Su (1), Ayakkabı Boyası (1), Gözlük (1), Beynimin Sol Lobu (1), Kalp (1), Göz (1), Trafik Polisi (1), Bina Çatısı (1), Parfüm (1)
Heyecan Verici Unsur İmgesi Metaforu	-4, -4	Macera Filmi (1), Cennet (1), Şurup (1), Ablam (1)
Sevilen ve Eğlenceli Unsur İmgesi Metaforu	-3, -3	Lunapark (1), Cips (1), Kavun (1)
Gelişmişlik Gösterge Unsur İmgesi Metaforu	-20, -20	Hızlı Tren (1), Asfalt Yol (1), Şehir Kitaplığı (1), Bilgisayar (1), Akıllı Telefon (1), Google (1), Güneş (1), Milli Takım (1), Tavşan (1), Şehir (1), Sırada Tek Başına Oturmak (1), Kaleydoskop (1), Horon Müziği (1), Flash Bellek (1), Akıllı Tahta (1), Öğretmen Dünyası (1), Zenginlik (1), Deney Yapmak (1), Roket (1), Asansör (1)

Üstün yetenekli öğrenciler tarafından oluşturulan metaforlar benzerlik yönlerine göre kategorileştirildiğinde 10 farklı kategori elde edilmiştir. Bu kategoriler okul kavramı için “Yarış ve Rekabet Alanı İmgesi”, “Düşünmeyi Engelleyici Unsur İmgesi”, “Değerli Unsur İmgesi”, “Korkutucu Unsur İmgesi”, “Sevilen ve Eğlenceli Unsur İmgesi”, “Gelişmişlik Göstergesi İmgesi” şeklinde, Bilim ve Sanat Merkezi kavramı için “Rahatlatıcı Unsur İmgesi”, “Düşünmeyi Geliştirici Unsur İmgesi”, “Değerli Unsur İmgesi”, “Heyecan Verici Unsur İmgesi”, “Sevilen ve Eğlenceli Unsur İmgesi” ve “Gelişmişlik Göstergesi İmgesi” şeklinde belirlenmiştir. Üstün yetenekli öğrenciler okul kavramına yönelik en çok “Gelişmişlik Göstergesi İmgesi” kategorisini yansıtan metaforları en az ise “Yarış ve Rekabet Alanı İmgesi” kategorisini yansıtan metaforları üretmişlerdir. Üstün yetenekli öğrenciler Bilim ve Sanat Merkezi kavramına yönelik ise en çok “Gelişmişlik Göstergesi İmgesi” kategorisini yansıtan metaforları, en az ise “Rahatlatıcı Unsur İmgesi” kategorisini yansıtan metaforları üretmişlerdir. Üstün yetenekli öğrenciler okulu yarış ve rekabet alan unsuru imgesi ile Bilim ve Sanat Merkezini ise rahatlatıcı unsur imgesi ile ilişkilendirerek metaforlar üretmişlerdir. Bu kategoriyi oluşturan metaforların üstün yetenekli öğrenciler tarafından tanımlamalarına

ilişkin doğrudan alıntılara bakıldığında; “Okul hipodrom gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise masaj koltuğu gibidir. Çünkü okulda hep yarış var, Bilim ve Sanat Merkezinde ise hep rahatlıyorum.” (Des-4), “Okul yarış pisti gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise tatil köyü gibidir. Çünkü okulumuzda arkadaşlarımla yarışıyorum, Bilim ve Sanat Merkezinde öğrenirken dinleniyorum.” (Des-12) şeklinde ifade etmişlerdir. Üstün yetenekli öğrenciler okulu düşünmeyi engelleyici unsur imgesi ile Bilim ve Sanat Merkezini ise düşünmeyi geliştirici unsur imgesi ile ilişkilendirerek metaforlar üretmişlerdir. Bu kategoriyi oluşturan metaforların üstün yetenekli öğrenciler tarafından tanımlamalarına ilişkin görüşlerini; “Okul optik kâğıt gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise boş kâğıt gibidir. Çünkü okulda hep dört şıktan birini seçiyorum. Bilim ve Sanat Merkezinde ise istediğimi yazmakta özgürüm.” (Des-33), “Okul kafes gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise doğa gibidir. Çünkü okulda hep kurallar var, Bilim ve Sanat Merkezinde ise kural çok az.” (Des-17), “Okul törpü gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise parlatıcı gibidir. Çünkü okul beni pek geliştirmiyor. Bilim ve Sanat Merkezi ise sanki beynimi parlatıyor.” (Des-42) şeklinde ifade etmişlerdir. Üstün yetenekli öğrenciler hem okulu hem de Bilim ve Sanat Merkezini değerli unsur imgesi ilişkilendirerek metaforlar üretmişlerdir. Bu kategoriyi oluşturan metaforların üstün yetenekli öğrenciler tarafından tanımlamalarına ilişkin görüşleri; “Okul annem gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise babam gibidir. Çünkü her ikisi de benim için çok değerli.” (Des-40), “Okul gözüm gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise gözlüğüm gibidir. Çünkü ikisi de önümü görmem için benim için önemlidir.” (Des-31), “Okul beynimin sağ lobu, Bilim ve Sanat Merkezi ise sol lobu gibidir. Çünkü onlar sayesinde her şeyi biliyorum.” (Des-19) şeklindedir. Üstün yetenekli öğrenciler okulu korkutucu unsur imgesi ile Bilim ve Sanat Merkezini ise heyecan verici unsur imgesi ile ilişkilendirerek metaforlar üretmişlerdir. Bu kategoriyi oluşturan metaforların üstün yetenekli öğrenciler tarafından tanımlamalarına ilişkin örneklerle bakıldığında; “Okul cehennem gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise cennet gibidir. Çünkü okulda hep ceza var, Bilim ve Sanat Merkezinde ise hiç ceza yok.” (Des-11), “Okul korku filmi gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise macera filmi gibidir. Çünkü okulda her gün korku var, Bilim ve Sanat Merkezinde ise heyecan var.” (Des-5), “Okul abim gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise ablam gibidir. Çünkü ikisini de seviyorum ama abimden daha çok korkuyorum. Ablamdan ise hiç korkmuyorum.” (Des-3) şeklindedir. Üstün yetenekli öğrenciler hem okulu hem de Bilim ve Sanat Merkezini ise sevilen ve eğlenceli unsur imgesi ile ilişkilendirerek metaforlar üretmişlerdir. Bu kategoriyi oluşturan metaforların üstün yetenekli öğrenciler tarafından tanımlamalarına ilişkin görüşleri; “Okul çikolata gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise çips gibidir. Çünkü ikisinden de vazgeçemem.” (Des-18), “Okul bowling salonu gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise lunapark gibidir. Çünkü ikisi de çok eğlenceli geçiyor.” (Des-28), “Okul karpuz gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise kavun gibidir. Çünkü hem okulu hem de Bilim ve Sanat Merkezini çok seviyorum.” (Des-32) şeklindedir. Üstün yetenekli öğrenciler okulu gelişmemişlik göstergesi unsuru imgesi ile, Bilim ve Sanat Merkezini ise gelişmişlik göstergesi unsuru imgesi ile ilişkilendirerek metaforlar üretmişlerdir. Bu kategoriyi oluşturan metaforların üstün yetenekli öğrenciler tarafından tanımlamalarına ilişkin örneklerle bakıldığında; “Okul hesap makinesi gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise bilgisayar gibidir. Çünkü okulumuzda her şeyi yapamıyoruz, Bilim ve Sanat Merkezinde her şeyi yapabiliyoruz.” (Des-22), “Okul dinlemek gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise yapmak gibidir. Çünkü okulda malzememiz yok hep dinliyoruz. Bilim ve Sanat Merkezinde ise yapıyoruz.” (Des-25), “Okul kaplumbağa gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise tavşan gibidir. Çünkü okulda dersler çok yavaş ilerliyor. Bilim ve Sanat Merkezinde çok hızlı ders yapıyoruz.” (Des-46) şeklindedir.

Tablo 5.

Üstün yetenekli Öğrencilerin Örgün Eğitimde Devam Ettikleri Okullarının Sosyo-Ekonomik Durumlarına Göre “Okul” ve “Bilim Sanat Merkezi” Kavramlarına Yönelik Oluşturdukları Metaforların Kategorilerinin Karşılaştırılması

Kategori Adı	Şehir Merkezindeki Okula Devam Eden Öğrenciler (İl veya İlçe Merkezi)		Taşınmalı ve Köy Okuluna Devam Eden Öğrenciler		Toplam	
	Okul Kavramına Yönelik Üretilen Metaforlar	Bilim ve Sanat Merkezi Kavramına Yönelik Üretilen Metaforlar	Okul Kavramına Yönelik Üretilen Metaforlar	Bilim ve Sanat Merkezi Kavramına Yönelik Üretilen Metaforlar	Okul Kavramına Yönelik Üretilen Metaforlar	Bilim ve Sanat Merkezi Kavramına Yönelik Üretilen Metaforlar
	f	f	f	f	f	f
Yarış ve Rekabet Alanı	2	---	---	---	2	---
Düşünmeyi Engelleme Üsür	7	---	---	---	7	---
Değerli Üsür	11	11	---	---	11	11
Korkutucu Üsür	2	---	2	---	4	---
Sevilen ve Eğlenceli Üsür	2	1	1	2	3	3
Gelişmemişlik Gösterge Üsür	9	---	11	---	20	---
Rahatlatici Üsür	---	2	---	---	---	2
Düşünmeyi Geliştirici Üsür	---	7	---	---	---	7
Heyecan Verici Üsür	---	3	---	1	---	4
Gelişmişlik Gösterge Üsür	---	9	---	11	---	20
Toplam	33	33	14	14	47	47

Şehir merkezindeki okullara devam eden üstün yetenekli öğrenciler okul ve Bilim ve Sanat Merkezi kavramlarına yönelik en çok “*değerli unsur*” kategorisini temsil eden metafor imgelerini üretmiştir. Şehir merkezindeki okullara devam eden üstün yetenekli öğrencilerin okul ve Bilim ve Sanat Merkezi tanımlamalarına ilişkin örneklere bakıldığında; “*Okul bir binanın temeli gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise binanın çatısı gibidir. Çünkü zekâmın gelişmesi için hem okula hem de Bilim ve Sanat Merkezine ihtiyacım var.*” (Des-6), “*Okul hava gibi, Bilim ve Sanat Merkezi su gibidir. Çünkü derslerimde başarılı olmamda her ikisinin de katkısı çok ve değerlidir.*” (Des-20) şeklindedir. Taşınmalı ve köy okullarına devam eden üstün yetenekli öğrenciler okul kavramına yönelik en çok “*gelişmemişlik göstergesi*” kategorisini temsil eden metafor imgelerini üretirken, Bilim ve Sanat Merkezi kavramı için ise en çok “*gelişmişlik göstergesi*” kategorisini temsil eden metafor imgelerini üretmiştir. Taşınmalı ve köy okullarına devam eden üstün yetenekli öğrencilerin okul ve Bilim ve Sanat Merkezi tanımlamalarına ilişkin örneklere bakıldığında; “*Okul sırada 3 kişi oturmak gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise sırada tek*

başına oturmak gibidir. Çünkü okulda sınıfımızda 50 öğrenciyiz ve çok kalabalık. Öğretmenlerimiz bizimle ilgilenemiyor. Ama Bilim ve Sanat Merkezinde sınıfımda tek başımayım. Öğretmenlerim sadece benle ilgileniyor. Bu da çok hoşuma gidiyor.” (Des-47), “Okul kara tahta gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise akıllı tahta gibidir. Çünkü okulumuzda sadece sıra ve tahta var. Bilim ve Sanat Merkezinde ise birçok deney ve etkinlik malzemesi var.” (Des-37), “Okul tuşlu telefon gibi, Bilim ve Sanat Merkezi ise akıllı telefon gibidir. Çünkü tuşlu telefonla sadece arayabiliriz. Akıllı telefonla ise her şeyi yapabiliriz. Okulda sadece dinliyoruz, Bilim ve Sanat Merkezinde ise hem dinliyoruz, hem yapıyoruz hem de eğleniyoruz.” (Des-21) şeklindedir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Üstün yetenekli öğrenciler “Okul” ve “Bilim ve Sanat Merkezi” kavramlarına yönelik toplam 47 adet geçerli metafor üretmiştir. Öğrencilerin tamamı birbirinden farklı metaforlar üretmişlerdir. Kunt ve Tortop’un (2013) araştırmalarında 112 üstün yetenekli öğrenci Bilim ve Sanat Merkezi imgesi için 67 farklı metafor üretirken, Talas, Talas ve Sönmez’in (2013) araştırmalarında ise 15 üstün yetenekli öğrenci okul imgesi için 10 farklı metafor üretmişlerdir. Çalışmamızda üstün yetenekli öğrenciler tarafından oluşturulan metaforlar benzerlik yönlerine göre kategorileştirildiğinde 10 farklı kategori elde edilmiştir. Bu kategoriler “Okul” kavramı için “Yarış ve Rekabet Alanı İmgesi Metaforu”, “Düşünmeyi Engelleyici Unsur İmgesi Metaforu”, “Değerli Unsur İmgesi Metaforu”, “Korkutucu Unsur İmgesi Metaforu”, “Sevilen ve Eğlenceli Unsur İmgesi Metaforu”, “Gelişmişlik Göstergesi İmgesi Metaforu” şeklinde, “Bilim ve Sanat Merkezi kavramı için “Rahatlatici Unsur İmgesi Metaforu”, “Düşünmeyi Geliştirici Unsur İmgesi Metaforu”, “Değerli Unsur İmgesi Metaforu”, “Heyecan Verici Unsur İmgesi Metaforu”, “Sevilen ve Eğlenceli Unsur İmgesi Metaforu” ve “Gelişmişlik Göstergesi İmgesi Metaforu” şeklindedir. Kunt ve Tortop (2013) araştırmasında üstün yetenekli öğrencilerce Bilim ve Sanat Merkezi kavramı için üretilen metaforları kategorize ettiklerinde 9 farklı metafor kategorisi oluşturmuşlardır. Çalışmamız sonucunda ise ortaya çıkan kategorilerden “Düşünmeyi Geliştirici Unsur İmgesi”, “Değerli Unsur İmgesi” ve “Sevilen ve Eğlenceli Unsur İmgesi” kategorileri Kunt ve Tortop’un (2013) bulgularıyla paralellik göstermektedir. Üstün yetenekli öğrencilerce okul kavramına yönelik en çok “Gelişmişlik Göstergesi İmgesi” kategorisini yansıtan metaforları en az ise “Yarış ve Rekabet Alanı İmgesi” kategorisini yansıtan metaforları üretmişlerdir. Talas, Talas ve Sönmez’in (2013) araştırmalarında üstün yetenekli öğrencilerce okul kavramı için üretilen metaforlar kategorize edilmemiş ancak öğrencilerin şu an buldukları okulların şartlarından dolayı olumlu yönlerden ziyade okul algılarının olumsuz yönde olduğu ortaya konulmuştur. Araştırmamız sonuçlarına göre üstün yetenekli öğrenciler bilim ve sanat merkezi kavramına yönelik en çok “Gelişmişlik Göstergesi İmgesi” kategorisini yansıtan metaforları, en az ise “Rahatlatici Unsur İmgesi” kategorisini yansıtan metaforları üretmişlerdir. Kunt ve Tortop’un (2013) araştırmalarında ise en fazla metafor “Bilgi Kaynağı ve Aktarıcısı Olarak BİLSEM” kategorisinde toplanırken en az metafor ise “İşbirlikli Öğrenme Ortamı Olarak BİLSEM” kategorisinde toplanmıştır. Çalışmamızda şehir merkezindeki okullara devam eden üstün yetenekli öğrenciler okul ve bilim ve sanat merkezi kavramlarına yönelik en çok “Değerli Unsur” kategorisini temsil eden metafor imgelerini üretmişlerdir. Taşınmalı ve köy okullarına devam eden üstün yetenekli öğrenciler ise okul kavramına yönelik en çok “Gelişmişlik göstergesi” kategorisini temsil eden metafor imgelerini üretirken, Bilim ve Sanat Merkezi kavramı için ise en çok “Gelişmişlik Göstergesi” kategorisini temsil eden metafor imgelerini üretmiştir. Araştırmamız bulgularına okul kavramı üzerinden bakıldığında üstün yetenekli öğrencilerin okul için genelde olumsuz

algıları mevcuttur. Üretilen metaforlara göre bunun nedeninin okulların yetersiz donanımlara sahip olması, sosyal aktivitelerin azlığı, sürekli rekabet halinde olunması ve şiddet olduğu düşünülebilir. Bu bulgular Talas, Talas ve Sönmez'in (2013) araştırma bulgularıyla paralellik göstermektedir. Bilgi çağı öncesi sanayi toplumunun özelliklerine bakıldığında öğrenciler fabrika bantlarında hareket eden ürünler gibi görülmeye başlanmıştır. Onları bir odaya doldur, üzerlerinde bir şeyler yap, zil çalsın, başka bir odaya doldur, üzerlerinde bir şeyler yap, zil çalsın ve böyle devam eder. Okul sanki bir fabrika misali disiplin merkezi gibi görülmüş, öğrenci hareketinin sınırlı olduğu, öğretmenin hemen hemen bir saate yakın sorular sorduğu, zilin çaldığı ve dersin bittiği (Fiske, 1992, Akt: Şimşek, 1997). Bu tabloya benzer bir tablonun okullarında yaşandığını üstün yetenekli öğrenciler algılarıyla ortaya koymuşlardır. Bu bulgular Saban ve Keleşoğlu (2011) tarafından desteklenmektedir. Araştırmanın sonuçlarına Bilim ve Sanat Merkezi kavramı üzerinden bakıldığında ise Bilim ve Sanat Merkezi ile ilgili olarak üstün yetenekli öğrencilerin algılarının tamamının iyi yönde olduğu görülmektedir. Üretilen metaforlara göre bunun nedeninin Bilim ve Sanat Merkezlerinin yeterli donanımlara sahip olması ve beklentileri karşılayan faaliyet veya etkinliklerin gerçekleştirilmesinden kaynaklandığı düşünülebilir. Algının iyi yönde olması Bilim ve Sanat Merkezlerinin kuruluş amaçlarına uygun şekilde çalıştıklarının ana göstergelerindedir (MEB, 2007). Bu bulgular Kunt ve Tortop (2013) ve Bildiren ve Türkkani (2013) tarafından da desteklenmektedir. Sonuç olarak bu çalışma üstün yetenekli öğrencilerin okul ile bilim ve sanat merkezi kavramlarına ilişkin metaforlarını ortaya koymaya çalışmıştır. Üstün yetenekli öğrencilerin eğitim gördükleri okulların materyal, öğretmen ve sosyal aktivite yönünden eksiksiz olması gerekmektedir. Okullarda yarış ve rekabetin geri plana atıldığı ve üstün yetenekli öğrencilerin bireysel yeteneklerini fark edebilecekleri, özel yeteneklerini geliştirebilecekleri, eğitimleri esnasında heyecan duyabilecekleri yetenek ve destek atölyeleri kurulmalıdır. Ayrıca düşünmeyi engelleyici klasik tarzdaki eğitim tarzı yerine bu öğrencileri şevklendirici proje temelli eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmelidir. En büyük zenginliğin beşeri zenginlik olduğu unutulmadan üstün yetenekli öğrencilerin eğitim gördükleri okulların mevcut imkânların azami şekilde kullanılması ile geliştirilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Ada, Ş. & Küçükali, R. (2009). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ataman, A. (2005). *Özel eğitime giriş*. (2.Basım). Ankara: Gündüz Eğitim Yayıncılık.
- Başar, E. (1996). *Türk yükseköğretim sisteminin dünü, bugünü, yarını eğitimimize bakışlar*. Ankara: Kültür Koleji ve Eğitim Vakfı Yayınları.
- Başaran, İ. E. (2006). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ankara: Ekinoks.
- Baykoç, N. (2007). Üstün yeteneklilerin eğitimi: birlikte eğitim mi ayrı eğitim mi?. 15/01/2015 tarihinde <http://nbcocukgelisim.com> adresinden alınmıştır.
- Bektaş, M. ve Karadağ, B. (2013). İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin yardımlaşma değerine yönelik geliştirdikleri metaforların incelenmesi. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(8), 271-286.
- Bildiren, A. & Türkkani, B. (2013). Üstün yetenekli öğrencilerin perspektifinden bilim ve sanat merkezlerinin hoş ve hoş olmayan özellikleri ve değişiklik talepleri. *Journal of Gifted Education Research*, 1(2), 128-135.

- Darn, S. & White, I. (2005). Metaphorically speaking. *Teacher Development Unit, School of Foreign Language, İzmir University of Economics*, 13-25. 10.01.2015 tarihinde <http://www.bcl.edu.tr/spip/> adresinden alınmıştır.
- Davis, G. & Rimm, S. (2004). *Education of the gifted and talented* (5th Ed.), Boston: Pearson Education.
- Döş, İ. (2010). Aday öğretmenlerin müfettişlik kavramına ilişkin metafor algıları. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3), 607-629.
- Gündüz, T. (2010). Üstün zekâlı çocuklarda ahlâk gelişimi ve eğitimi. inönü üniversitesi, *İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1 (1), 157-177, Malatya.
- Gür, H. (2012). Öğretmen adaylarının öğretmen ve öğretmenlik mesleği ile ilgili metaforları: kosova örneği. *NWSA: Education Sciences*, 7(3), 885-897.
- Gürsoy, S. (2010). Üstün zekalı çocukların eğitimi. 06/01/2015 tarihinde <http://www.ustunzekalicocuk.com> adresinden alınmıştır.
- Hökekleli, H. & Gündüz, T. (2004). *Üstün yetenekli çocukların karakter özellikleri ve değerler eğitimi*. I. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi Bildirileri. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Koçal, Z. D. (2009). Matematikte üstün yetenek özelliklerinin rutin olamayan açık uçlu problem durumlarına irdelenmesi, *Üstün Yetenekli Çocuklar 2. Ulusal Kongresi Özet Kitabı*, Anadolu Üniversitesi Kongre Merkezi, Eskişehir.
- Kunt, K. & Tortop, H. S. (2013). Türkiye'deki üstün yetenekli öğrencilerin bilim ve sanat merkezlerine ilişkin metaforik algıları. *Journal of Gifted Education Research*, 1(2), 117-127.
- Lakoff, G. & Johnson, M. (2005). *Metaforlar: Hayat, anlam ve dil* (Çev. G. Y. Demir). İstanbul: Paradigma.
- MEB. (Milli Eğitim Bakanlığı). (2007). *Bilim ve sanat merkezi yönergesi*. Ankara.
- MEB. (Milli Eğitim Bakanlığı). (2014). 08/01/2015 tarihinde <http://sgb.meb.gov.tr/> adresinden alınmıştır
- MEB. (Milli Eğitim Bakanlığı). (2015). 06/01/2015 tarihinde <http://orgm.meb.gov.tr/> adresinden alınmıştır.
- Oğuz, A. (2009). Öğretmen adaylarına göre ortaöğretim öğretmenlerini temsil eden metaforlar. *Milli Eğitim*, 182, 36-56.
- Özden, Y. (2008). *Eğitimde yeni değerler eğitimde dönüşüm* (6. basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Özsoy, Y. Saldıroğlu, H. Sever, M. (1991). *Üstün yetenekli çocuklar ve eğitimleri ön raporu*. Ankara: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Dairesi Başkanlığı.
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55, 459-496.
- Saban, A. & Keleşoğlu, A. (2011). Bilgisayar öğretmeni adaylarının okul ve bilgisayar öğretmeni kavramlarına ilişkin zihinsel imgeleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11 (1), 423-446.
- Semerci, Ç. (2007). Program geliştirme kavramına ilişkin metaforlarla yeni ilköğretim programlarına farklı bir bakış. *Ç. Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 31(40), 125-140.
- Şenel, T. & Aslan, O. (2014). Okul öncesi öğretmen adaylarının bilim ve bilim insanı kavramlarına ilişkin metaforik algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 10, Sayı 2.

- Şenol, C. (2011). *Üstün yetenekliler eğitim programlarına ilişkin öğretmen görüşleri (Bilsem Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Şimşek, H. (1997). *21. yüzyılın eşiğinde paradigmlar savaşı kaostaki Türkiye*. İstanbul: Sistem.
- Talas, S., Talas, Y., & Sönmez, A. (2013) Bilim sanat merkezlerine devam eden üstün yetenekli öğrencilerin okullarında yaşadıkları problemler. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi (UTEB)*, 1 (1), 42-50.
- Yıldırım, A. & Şimşek H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (6. Basım). Ankara: Seçkin.

EXTENDED ABSTRACT

1.Introduction

The contemporary schools do not reflect the needs and expectations of society in many ways (Özden, 2008). The education system that determines the needs of students and prepare students in align with their skills, motives and areas that they are interested can be successful in this respect and this kind of system should not be only for the regular students but also for the gifted students. The gifted students are the ones who take 130 points or higher in IQ tests and they are more successful than the others in the any randomly selected groups (Ataman, 2005). According to Koçal (2008) the development of current education system depends on the education of gifted students because their needs and also qualifications can enhance the modernization of education and country as a whole. In this respect gifted students are supported in the Art and Science Centers in parallel with the their formal education. The main aim of the Art and Science Centers is to provide students with the necessary support in terms of their education and the possible problems that they may encounter in different situations in order to recognize, develop and maximize their abilities (MEB, 2007). There are 72 Art and Science Centers in Turkey for the gifted students (MEB, 2015). The one of the main characteristic of gifted students is that they like learning outside the schools (Baykoç, 2007). Their qualifications such as their higher cognitive skills, observational abilities, sensitiveness and their strong and special intuitions make their views and their products in their specialities more important (Cash, 2009, cited in Gündüz, 2010). In the literature, the studies of Kunt and Tortop (2013), Talas, Talas and Sönmez (2013) and Bildiren and Türkkamı (2013) can be regarded as the research studies pointing out the demands and needs of gifted students but this research is distinguished itself from them as being a comparative investigation of the problems of gifted students and is unique in this sense in the literature. In this respect the main questions of this study are :

1. What are the metaphors of the gifted students for the concept of school?
2. What are the metaphors of the gifted students for the concept of Art and Science Centers?
3. Under which conceptual categories can metaphors be classified?
4. Are those categories if they exist, indicate any significant difference between the students participation in formal education in city centers and the students participating in formal education in rural areas?

2.Method

The qualitative research method was used in order to investigate and compare the metaphorical perception of gifted was chosen before by the WISC-R tests before. The number of female students participating in this study was 20 (% 42,55), the number of male students who were the participants of this study was 27 (% 57,45). The design of this study was a phenomenological research which is a subset of qualitative research. The aim of this study is to investigate and compare the metaphorical perception of gifted students in terms their school and the art and science centers in which they participated through their metaphors. The participant group of this study consisted of 47 students participating Art and Science Centers in 2014-2015 educational year in Şanlıurfa. The semi-structured survey form was given to participants and the data was analyzed accordingly. In the semi-structured survey, the survey question as 'The school is like. . . ., Art and Science Centers is like. . . ., because. . . . ' was used. Than content analysis was done for the data in order to reveal the main metaphors and concepts (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

3.Findings, Discussion and Results

In this study 47 metaphors were produced as a data set both for the schools and art and science centers. Those metaphors were categorized under 10 themes or categories. Those categories can be classified as 'Competition and Rivalry', 'The Places Preventing Thinking', 'The Valuable Places', 'Frightening Places', 'The Places as the Indicator of Underdevelopment', 'Entertaining Places' for the metaphors for schools and 'Comforting Places', 'The Places Enhancing Thinking Skills', 'Valuable Places', 'Exciting Places' and 'The Places as the Indicator of Development' for the Art and Science Centers. Those categories were similar with the 9 categories of the research of Kunt and Tortop (2013). This research revealed that the metaphors of all students about both schools and art and science centers were different from each other. The gifted students perceived schools as the frightening places in which rivalry takes places that is the sign of underdevelopment whereas they perceived Art and Science centers as the exciting and comforting places that is related with development and they produced metaphors according to those views. Students' metaphors about formal schools were mostly related with the category of "the indicator of underdevelopment" and their metaphors were the least in the category of "competition and rivalry". Their metaphors on Art and Science centers were mostly gathered under the category of "the indicator of development" and they gave least metaphors under the category of "exciting and comforting places". Some of metaphors can be given as: 'Schools looks like hippodromes but Art and Science Centers likes massage chair because the former one always involves rivalry the latter one involves relaxing things' (Des-4), "Schools like race tracks, Art and Science Centers like holliday villages because I am competing with my friends in schools but I feel better and be relaxed in Science and Art Centers" (Des-12). In the study of Kunt and Tortop (2013), most of the metaphors for Art and Science Centers were collected under the metaphor as 'The ASC as the places where the collobarative work takes places' and the metaphors for the category of 'The ASC as the main source of knowledge' was few which provided parallel results with our study. To summarize, schools were perceived by the students as the places where competition and rivalry dominated and they were like factories in which transmission of information was important and seemed boring and dull places in this regard and the gifted students gave similar metaphors for the schools in the research of Talas, Talas and Sönmez (2013) and Saban and Keleşoğlu (2011). However the attitudes of gifted students towards Art and Science Centers was positive in this regard, indicating that Art and Science Centers met the needs and expectations of students. The another important result of this study was that all 47 metaphors produced by the gifted students were totally different from each other indicating that the participants of this study were gifted students.